

Rada Gminy Czarnków
ul. Rybaki 3
64-700 Czarnków
tel. 067 253 02 95

**UCHWAŁA NR X/82/2011
RADY GMINY CZARNKÓW
z dnia 25.08.2011 r.**

w sprawie: przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Czarnków na lata 2011-2020”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz.1591, z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806, z 2003 r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568, z 2004r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203, z 2005 r. Nr 172 poz.1441, Nr 175 poz. 1457, z 2006 r. Nr 17 poz. 128, Nr 181 poz. 1337, z 2007 r. Nr 48 poz. 327, Nr 138 poz. 974, Nr 173 poz. 1218, Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz. 1458, z 2009 r. Nr 52 poz. 420, Nr 157 poz. 1241, z 2010 r. Nr 28 poz. 142, Nr 28 poz. 146, Nr 106 poz. 675, Nr 40 poz. 230, z 2011 r. Nr 117 poz. 679, Nr 134 poz. 777, Nr 21 poz. 113)

Rada Gminy Czarnków uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Czarnków na lata 2011-2020 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

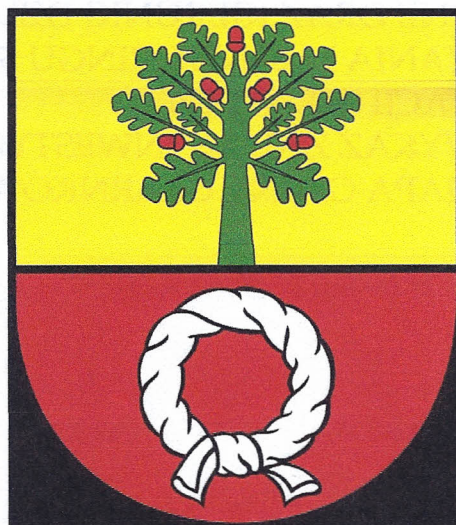
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czarnków.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Gminy Czarnków

Henryk Mielicki

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY CZARNKÓW
NA LATA 2011- 2020**

1. WSTĘP
2. DIAGNOZA STANU WYJŚCIOWEGO
 - 2.1 Analiza uwarunkowań zewnętrznych rozwoju gminy
 - 2.2 Analiza uwarunkowań wewnętrznych rozwoju gminy
 - 2.2.1 Ogólne informacje o gminie
 - 2.2.2 Przestrzeń i środowisko
 - 2.2.3 Społeczeństwo
 - 2.2.4 Gospodarka
 - 2.2.5 Infrastruktura techniczna
 - 2.2.6 Rolnictwo
 - 2.2.7 Infrastruktura społeczna
 - 2.3 Analiza SWOT
3. WIZJA STRATEGICZNEGO ROZWOJU GMINY
4. CELE OPERACYJNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ
5. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU STRATEGII
6. SYSTEM EWALUACJI STRATEGII
7. ZAŁĄCZNIK 1 WYKAZ ZADAŃ INWESTYCYJNYCH
8. ZAŁĄCZNIK 2 MAPA GMINY CZARNKÓW

1. WSTĘP

Strategia rozwoju gminy wiejskiej Czarnków jest kluczowym elementem planowania rozwoju lokalnego. Jest to dokument, którego celem jest wskazanie wizji oraz strategicznych kierunków rozwoju gminy. Strategia jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą. Pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości w poczynaniach władz gminy Czarnków, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Strategia umożliwia również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko kulturowe i przyrodnicze, zasoby ludzkie, infrastruktura czy też środki finansowe.

Dobrze zorganizowany proces opracowania strategii umożliwia zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców gminy w planowanie swojej przyszłości. Uwzględnienie zgłaszanych opinii i pomysłów pozwala na wypracowanie strategii, z którą społeczność lokalna będzie się utożsamiała, co stanowi niezbędny warunek jej skutecznej realizacji.

Konieczność posiadania aktualnej strategii rozwoju gminy podyktowana jest nie tylko względami praktycznymi „dobrego rządzenia”, ale również wynika z uregulowań prawnych, zawartych między innymi w ustawie o samorządzie gminnym i ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w której strategię gmin i powiatów zostały zaliczone – obok strategii rozwoju kraju, strategii sektorowych oraz strategii wojewódzkich – do kluczowych dokumentów planistycznych, na podstawie których powinna być prowadzona polityka rozwoju kraju. Strategia rozwoju gminy stanowi również formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych (krajowych i zagranicznych).

Dokument powstał w wyniku prac zespołu złożonego z przedstawicieli pracowników Urzędu Gminy, Rady Gminy Czarnków, liderów społeczności lokalnej i doradców zewnętrznych. Strategia została poddana szerokiej partycypacji społecznej i stanowi istotny wkład w budowanie społeczeństwa obywatelskiego.

Założono, że zaktualizowana strategia będzie dokumentem średniookresowym, a okres jej realizacji przypadnie na lata 2011-2020. Przyjęcie takiego horyzontu czasowego jest zgodne z zaleceniami planistycznymi oraz pozwala na dostosowanie strategii do wymogów wynikających z obowiązującej perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2007-2013. Z uwagi na dość długi okres obowiązywania strategii, przyjęto, że musi to być dokument uniwersalny, koncentrujący się na rozwiązaniu *najważniejszych problemów* rozwojowych gminy i jej mieszkańców.

Znowelizowana strategia składa się z czterech zasadniczych części:

- diagnozy uwarunkowań rozwoju społeczno-ekonomicznego rozwoju gminy,
- analizy SWOT, w której poddano badaniu główne obszary rozwoju społeczno-gospodarczego gminy z uwzględnieniem uwarunkowań wewnętrznych (tj. słabych i mocnych stron gminy) oraz zewnętrznych (tj. możliwych szans i zagrożeń rozwoju gminy),
- wizji strategicznej oraz głównych kierunków rozwoju gminy, uwzględniających jej specyfikę i zewnętrzne warunki jej funkcjonowania,
- systemu realizacyjnego strategii, w tym ram finansowych oraz wykazu projektów kluczowych ujętych w formie załącznika jako indeks zadań.

Przy opracowaniu niniejszej strategii przyjęto model ekspercko-partycypacyjny, polegający na możliwie szerokim udziale władz i społeczności lokalnej w pracach nad strategią, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych, odpowiadających między innymi za zorganizowanie procesu konsultacji społecznych oraz przygotowanie końcowej wersji dokumentu.

Prace nad aktualizacją strategii trwały dwa miesiące i obejmowały następujące etapy:

- analizę obowiązujących w gminie dokumentów o charakterze strategicznym,
- przygotowanie diagnozy stanu wyjściowego, czyli opisu sytuacji społeczno-gospodarczej gminy wraz z elementami analizy strategicznej,
- konsultacje społeczne, służące między innymi weryfikacji analizy strategicznej oraz wypracowaniu wizji rozwoju gminy,
- identyfikację kluczowych zadań i projektów przyczyniających się do realizacji strategii,
- przygotowanie ostatecznej wersji strategii oraz jej zatwierdzenie przez Radę Gminy.

Bazę do opracowania niniejszego dokumentu stanowiła poprzednia wersja strategii. Dokument ten i stopień jego realizacji stanowił punkt wyjścia do dalszych prac analitycznych. Ponadto, niniejsza wersja bazuje na innych dokumentach planistycznych, które z mocy prawa zostały opracowane przez gminę Czarnków. Ważnym źródłem informacji były również dane statystyczne, uzyskane głównie z opracowań posiadanych przez gminę i Banku Danych Lokalnych.

ZGODNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI

Proces planowania rozwoju gminy Czarnków odbywał się nie tylko w kontekście uwarunkowań lokalnych, ale również opierał się na czynnikach zewnętrznych obejmujących rozwój regionu czy kraju. Uwarunkowania te to wieloletnie programy i plany formułowane przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego (na szczeblu regionalnym), jak również przez poszczególne ministerstwa i Radę Ministrów (na szczeblu centralnym).

Przyjęte cele strategiczne Gminy Czarnków na lata 2011-2020 spójne są z celami strategicznymi dokumentów programowych na poziomie kraju i województwa. Są to przede wszystkim:

- „Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015”,
- „Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013”,
- „Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego na lata 2006-2020”,
- „Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013”.

Założenia przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy Czarnków są spójne z celami zawartymi w Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia na lata 2007-2013 (NSRO). Cel strategiczny, zawarty w dokumencie wskazuje na konieczność tworzenia warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Strategia Rozwoju Gminy Czarnków na lata 2011-2020 wykazuje najwyższą spójność z następującymi celami NSRO:

- Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski;
- Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej;
- Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 wskazuje priorytety wsparcia rozwoju regionu. Generalnym celem RPO jest wzmocnienie potencjału rozwojowego Wielkopolski na rzecz wzrostu konkurencyjności i zatrudnienia. Cel główny Programu wynika bezpośrednio z celu nadrzędnego *Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020*. Realizacja projektów w ramach RPO WW przyczyni się do osiągnięcia celów określonych przez *Politykę spójności wspierającą wzrost gospodarczy i zatrudnienie: Strategiczne Wytyczne Wspólnoty, 2007-2013 (SWW)*, a także celów zawartych w dokumentach strategicznych i operacyjnych opracowanych na szczeblu krajowym.

Zadania zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Czarnków na lata 2011-2020 są spójne z priorytetami *Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013* oraz ściśle powiązane są z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Gmina Czarnków ubiega się o środki finansowe na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych z wyżej wymienionych programów.

Strategia Rozwoju Gminy Czarnków jest kompatybilna z założeniami „Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020”. Odwołuje się do między innymi do celów związanych z poprawą jakości życia mieszkańców, wielofunkcyjnym

rozwojem obszarów wiejskich, podniesieniem poziomu wykształcenia oraz rozwojem społeczeństwa informacyjnego.

Proces planowania strategicznego odbywał się na poziomie powiązania celów strategicznych i operacyjnych z poszczególnymi programami operacyjnymi oraz możliwymi dostępnymi źródłami finansowania. Realizacja zadań i projektów wskazanych w niniejszym dokumencie jest ściśle powiązana z założeniami dokumentów strategicznych na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym.

OPIS KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Władze Gminy Czarnków podejmując decyzję o przystąpieniu do prac nad Strategią Rozwoju Gminy Czarnków uznały, że dokument ten powinien być opracowany przy współudziale społeczności lokalnej. Przyjęto, że strategia będzie wynikiem porozumienia różnych partnerów społecznych. Kierując się tym założeniem, do udziału w pracach zostali zaproszeni przedstawiciele społeczności lokalnej. W skład grupy roboczej, która uczestniczyła w opracowaniu założeń strategii, weszły osoby cieszące się autorytetem i powszechnym zaufaniem oraz posiadające rzeczywisty wpływ na kształtowanie wizerunku gminy:

- Radni Gminy Czarnków,
- przedstawiciele jednostek organizacyjnych podlegających gminie,
- przedstawiciele placówek oświatowych,
- przedsiębiorcy,
- działacze i liderzy społeczni.

Zaangażowanie przedstawicieli społeczności lokalnej w opracowywanie Strategii Rozwoju Gminy Czarnków miało na celu wykorzystanie ich wiedzy, doświadczenia i informacji o gminie. Rolą ekspertów zewnętrznych była moderacja, ukierunkowanie prac, zebranie wyników oraz przygotowanie ostatecznej wersji dokumentu.

Podstawowym zadaniem grupy roboczej ds. opracowania strategii było formułowanie opinii dotyczących uwarunkowań rozwojowych gminy. Do zadań grupy, która wzięła udział w warsztatach strategicznych należało:

- wypracowanie analizy mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń gminy,
- identyfikacja kluczowych problemów gminy,
- wyznaczenie celów rozwojowych,
- określenie zadań/projektów planowanych w perspektywie 2011-2020,
- wyłonienie podmiotów i instytucji zaangażowanych we wdrażanie projektów.

Podczas 2-dniowych warsztatów wykorzystano techniki pracy indywidualnej i grupowej. Wykorzystanie takich metod pracy było niezbędne ze względu na konieczność zapewnienia obiektywizmu formułowanych ocen, demokratycznego sposobu podejmowania decyzji oraz sprawną organizację pracy.

Wszystkie wyniki prac grup roboczych zostały udokumentowane i przedstawione do konsultacji przed zatwierdzeniem ostatecznej wersji Strategii Rozwoju Gminy Czarnków przez Radę Gminy.

2. DIAGNOZA STANU WYJŚCIOWEGO

Zaprezentowana poniżej diagnoza stanu wyjściowego obejmuje szczegółową analizę uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych rozwoju gminy. Do czynników zewnętrznych mogących w istotny sposób wpłynąć na rozwój gminy zaliczono postępujące procesy integracyjne i globalizacyjne w Europie oraz takie zjawiska jak rozwój społeczeństwa informacyjnego czy niekorzystnie kształtujące się w regionie i kraju trendy demograficzne.

Oceny czynników wewnętrznych rozwoju gminy dokonano w sześciu najważniejszych obszarach rozwoju społeczno-gospodarczego, zwracając szczególną uwagę na powiązanie analizowanych obszarów z przyjętym w strategii systemem monitorowania. Analiza SWOT jest podsumowaniem przeprowadzonych badań analitycznych i stanowi podstawę do sformułowania diagnozy strategicznej, która z kolei służy do określenia właściwej wizji i strategii rozwoju gminy.

2.1. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH ROZWOJU GMINY

Należy przypuszczać, że rozwój gminy Czarnków, podobnie jak zdecydowanej większości ośrodków gminnych w Polsce, będzie mocno uzależniony od szeregu czynników zewnętrznych. Niektóre z nich będą miały pozytywny wpływ na rozwój gminy, natomiast inne mogą w sposób istotny powodować ograniczenia jego rozwoju. W niniejszej analizie zaprezentowano krótką charakterystykę najważniejszych pozytywnych i negatywnych zjawisk, które mogą mieć wpływ na rozwój gminy Czarnków. Od uświadomienia sobie znaczenia tych zjawisk zależy w dużej mierze poprawność sformułowania diagnozy i strategicznej wizji rozwoju gminy.

Do głównych czynników zewnętrznych, mogących pozytywnie wpłynąć na rozwój gminy, należy z pewnością zaliczyć:

- **Postępujące procesy integracyjne w Unii Europejskiej**, dokonujące się w wymiarze przestrzennym, społecznym i gospodarczym. Z licznych analiz oceniających możliwy wpływ procesów integracyjnych na rozwój całego województwa wynika, że w dłuższej perspektywie czasu należy spodziewać się szeregu pozytywnych zjawisk związanych z modernizacją gospodarki i infrastruktury technicznej, napływem inwestycji i nowych technologii, rozwojem nowych form zatrudnienia, a także poprawą poziomu wykształcenia i jakości życia mieszkańców regionu. Należy przypuszczać, że również gmina Czarnków będzie objęta częścią pozytywnych procesów

rozwojowych zachodzących na obszarze Polski i województwa wielkopolskiego.

- **Transfer do regionu znacznych środków finansowych** związanych z realizacją przez Polskę programów współfinansowanych z Unii Europejskiej. Od wielkości i efektywności wykorzystania tych środków będzie między innymi w dużej mierze zależał rozwój społeczności lokalnych, w tym również gminy Czarnków.

2.2. ANALIZA UWARUNKOWAŃ WEWNĘTRZNYCH ROZWOJU GMINY

Analiza uwarunkowań wewnętrznych rozwoju gminy została dokonana w następujących kategoriach, obejmujących takie zagadnienia jak: przestrzeń i środowisko, sfera społeczna i gospodarcza, infrastruktura techniczna i społeczna. Analizę oparto na najbardziej aktualnych danych statystycznych, starając się opisywać zachodzące trendy i zjawiska w układzie graficznym na przestrzeni ostatnich lat. Wiele zaprezentowanych danych porównano ze średnimi wartościami w województwie i kraju. Takie podejście pozwala na ukazanie pozycji konkurencyjnej jednostki i jest przydatne w procesie monitorowania rozwoju gminy w kolejnych latach.

2.2.1. OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE

Gmina Czarnków jest gminą wiejską położoną w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim. Tereny, na których się znajduje uznawane są za najbardziej atrakcyjne zakątki Wielkopolski określane mianem „Szwajcarii Czarnkowskiej”. Gmina Czarnków graniczy z miastem Czarnków oraz z gminami: Trzcianka, Lubasz, Połajewo, Ryczywół, Budzyń, Chodzież i Ujście. Droga wojewódzka Poznań – Kołobrzeg stanowi główną oś komunikacyjną gminy, z centralnie zlokalizowanym miastem Czarnkowem – siedzibą Urzędu Miasta, Urzędu Gminy oraz Starostwa Powiatowego – powiatu czarnkowsko - trzcianeckiego. Rzeka Noteć dająca możliwość transportu rzeczno- drogowego oraz układ dróg wojewódzkich: Wałcz – Poznań i Piła – Wronki z węzłem w Czarnkowie wpłynęły na strukturę funkcjonalno -przestrzenną gminy.

Odległość z Czarnkowa - siedziby władz samorządowych do Poznania wynosi około 70 km a do Warszawy około 400 km. Administracyjnie gmina dzieli się na: 24 sołectwa i 27 miejscowości wiejskich. Głównym ośrodkiem życia gospodarczego, administracyjnego i kulturalnego gminy jest miasto Czarnków. Tu znajduje się siedziba gminy oraz ośrodki i instytucje zajmujące się obsługą mieszkańców.

Gmina Czarnków jest gminą wiejską o powierzchni 34 778 ha, w tym 39,7% zajmują lasy, a 52% użytki rolne. Dlatego też wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo i gospodarka leśna. Uprawie ekologicznych płodów rolnych w gospodarstwach

indywidualnych sprzyja nieskażone środowisko naturalne. Powierzchnia gminy stanowi 19,2 % obszaru powiatu oraz 1,17 % obszaru województwa wielkopolskiego.

2.2.2. PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

ŚRODOWISKO NATURALNE

Gmina Czarnków położona jest w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim. Gmina obejmuje północne krańce Niziny Wielkopolskiej i fragmenty Puszczy Noteckiej. Tereny, na których się znajduje uważane są za najbardziej atrakcyjne zakątki Wielkopolski i określane są mianem "Szwajcarii Czarnkowskiej". Krajobraz okalający gminę to wzgórza i wzniesienia morenowe przecięte podmokłą doliną Noteci, która jednocześnie dzieli gminę na dwie części. Krawędź doliny od strony południowej jest tu wyniosła, stroma, poprzecinana głębokimi jarami opadającymi prostopadle w kierunku rzeki. We wschodniej części gminy występują sandry, utworzone w wyniku działania wód fluwioglacjalnych.

Wody powierzchniowe w gminie zajmują 449 ha a cała powierzchnia gminy znajduje się w dorzeczu Warty. Przez gminę przebiega dział wodny III rzędu, rozdzielający zlewnie dopływów Warty: Noteci, Wełny i Kanału Kończak.

Osią hydrograficzną gminy Czarnków jest Noteć, z jedną przeprawą mostową w mieście Czarnkowie. Długość rzeki na terenie gminy wynosi 37 km. Dolina Noteci jest zatorfiona i zmeliorowana a sama rzeka jest uregulowana.

Elementem sieci hydrograficznej są liczne stawy i jeziora. Stawy znajdują się w okolicach Brzeźna, Jędrzejewa, Sarbi, Marunowa, Huty, Radosiewa, Grzęp. Jedynym większym jeziorem na terenie gminy jest Jezioro Niewiemko. Powierzchnia jezior ulega zarastaniu, a obszary te przekształcają się w tereny bagienne i mokradła.

Obszar gminy zajmują gleby bielcowe i brunatne strefy umiarkowanej. Gleby te powstają na luźnych piaskach i żwirach wodnolodowcowych. lodowcowych i rzecznych. Bielice występują w okolicy Kuźnicy Czarnkowskiej, Gajewa, Walkowic, Romanowa a także terasie nadzalewowej doliny Noteci. Gleby brunatne występują głównie w części środkowo-wschodniej gminy. Gleby brunatne są żyzne o dużym znaczeniu dla rolnictwa, zaliczane są do III klasy bonitacji gleb. W sąsiedztwie głównego koryta rzeki Noteć występują gleby torfowe, murszowe i mady.

W gminie Czarnków znajdują się obszar Natura 2000, który obejmuje Specjalne Obszary Ochrony o kodzie PLH 300004 Dolina Noteci oraz stanowi osnowę przyrodniczego systemu obszarów chronionych, do których należy zaliczyć:

- florystyczny rezerwat przyrody „Źródlika Flinty”, chroniący kompleksy roślinne obszaru źródliskowego rzeki Fliny;

-
- projektowany rezerwat Morena Czarnkowska gdzie ochroną mają być objęte fragmenty starodrzewu dębowego z drzewami pomnikowymi i charakterystycznym runem.

Teren Dolina Noteci pokrywa się niemal w 100% z Obszarem Specjalnej Ochrony (OSO) ptaków Natura 2000 PLB 300003 Nadnoteckie Łęgi. Ponadto Dolina Noteci i Puszcza Notecka stanowią obszar chronionego krajobrazu.

ŚRODOWISKO KULTUROWE

Historia terenów wchodzących w skład obecnej gminy Czarnków tworzyła się na przestrzeni wieków, a zwłaszcza ostatniego tysiąclecia. Swoje początki ma jednak w zamierzonych czasach prehistorycznych i wiąże się z pierwszymi śladami bytności człowieka, odkrywanych podczas prac wykopaliskowych i archeologicznych. Na terenie gminy Czarnków najstarszy ślad pobytu człowieka datowany na schyłek paleolitu (przed 8300 r. p. n. e.) odnaleziony został w okolicach Radolinka. Powszechnie na tym terenie występują natomiast stanowiska archeologiczne z okresu kultury łużyckiej, a znaczna ich koncentracja występuje w okolicach Sarbi, Sarbki, Paliszewa i Gębiczyna. Pradziejowe osadnictwo na terenie gminy Czarnków uwarunkowane było w znacznym stopniu przez biegnącą szerokim pasem Pradolinę Noteci. Na przełomie XI/XII w. tereny na linii Warta - Noteć były miejscem stałych walk. Pierwotnie polskie, później dostały się w ręce Pomorzan. Dawny stan posiadania państwa polskiego na północy przywróciło dopiero panowanie Bolesława Krzywoustego, który opanował linię Noteci w pierwszym okresie wojny w 1102 roku. W 1108 r. kronikarz Gall Anonim opisał oblężenie zajętego przez Pomorzan grodu Czarnkowa. W latach 1249-50 Czarnków i okolice były terenami spornymi, początkowo we władaniu Bolesława Pobożnego, po interwencji zbrojnej zostały ostatecznie przejęte przez Przemysła I. W okresie rozbicia dzielnicowego tereny gminy Czarnków należały do kasztelanii czarnkowskiej, która początkowo miała znaczenie przede wszystkim militarne. Pierwsza zachowana wzmianka o kasztelanie czarnkowskim dotyczy Eustachego z 1244 roku. Za czasów panowania Kazimierza Wielkiego w zjednoczonym państwie polskim tereny gminy włączone zostały do powiatu i województwa poznańskiego. Osadnictwo średniowieczne natomiast na terenie naszej gminy związane było z biegnącymi drogami łączącymi Poznań z Pomorzem i Ujście z Frankfurtem. Jednocześnie korzystne warunki środowiska naturalnego sprzyjały prowadzeniu osiadłego trybu życia. Na przełomie XIII i XIV wieku zmienił się stan prawny Czarnkowa i okolicznych ziem. Jako dotychczasowa własność książęca został on nadany Nałęczom, jednemu z możniejszych i znaczniejszych rodów w Wielkopolsce, który później od nazwy miasta przyjął nazwisko Czarnkowskich. Wtedy pojawiają się pierwsze wzmianki o

okolicznych wsiach. W 1381 r. wymieniona została wieś Gębice, następnie Sarbia, Ciszkowo i Góra.

Z XV w. pochodzą wzmianki o Brzeźnie, Białężynie czy Kuźnicy Czarnkowskiej zwanej Hamernią. Wszystkie te wsie wchodziły w skład rozległej własności ziemskiej Czarnkowskich. W wieku XVI wymienione zostały również Śmieszkowo, Radosiew i Walkowice. Od połowy XVII w. dobra Czarnkowskich zostały częściowo podzielone na kilka mniejszych majątków ziemskich, należących do różnych właścicieli. I tak Gębice i Sarbia należały do rodziny Gębickich, a w 1727r. Czarnków wraz z Kuźnicą Czarnkowską i wsią Radosiew oraz folwarkiem Jędrzejewo stał się własnością ojca ostatniego króla Polski kasztelana krakowskiego Stanisława Poniatowskiego. Podczas I rozbioru Polski wojska pruskie zajęły dolinę Noteci od strony północnej, przy czym w latach późniejszych już cały obszar gminy Czarnków należał do Prus. W końcu XVIII w. miała miejsce ożywiona akcja osadnicza. W 1794r. ówczesny właściciel Mikołaj z Wybranowa Świniarski założył wieś Zofiowo (nazwaną tak od imienia jego żony), w 1796 r. założona została wieś Romanowo, a w 1798 r. - Radolinek, w 1829 r. jako osobne wybudowania wsi Ciszkowo powstała wieś Mikołajewo, a w 1837 r. - Średnica. Po klęsce Napoleona w 1815 r. na mocy ustaleń Kongresu Wiedeńskiego, z ziem zaboru pruskiego utworzono Wielkie Księstwo Poznańskie, które obejmowało dwie rejencje: poznańską i bydgoską. W 1816 r. utworzony został powiat czarnkowski. Na przestrzeni XIX wieku zmienili się kolejni właściciele poszczególnych majątków ziemskich. Czarnków oraz majątek Sarbia należał do Swiniarskich, Gębice i Hutka do Paliszewskich, Ciszkowo do Romana Dzieduszyckiego, Kuźnica Czarnkowska pozostawała natomiast własnością niemiecką i ok. 1846r. należała do hrabiego Bötze. W 1873r. ogromne dobra ziemskie m.in. majątek Goraj oraz majątek Ciszkowo zostały zakupione przez znaną i wpływową rodzinę książęcą von Hochberg.

Po I wojnie światowej w 1919r. na mocy postanowień Traktatu Wersalskiego granica poprowadzona nurtem rzeki Noteć podzieliła obecną gminę Czarnków na dwie części. W granicach niepodległej Polski znalazła się część południowa. W okresie międzywojennym wraz z miastem Czarnkowem część południowa tworzyły powiat czarnkowski. Po II wojnie światowej następowały zmiany granic powiatu później tworzone były gminy. Obecny kształt gmina Czarnków przyjęła w 1975 r. Jedynie w 1992 roku do granic gminy włączono sołectwo Mikołajewo.

Na obszarze gminy Czarnków wpisem do rejestru zabytków objęto:

- zespoły dworsko - parkowo - folwarczne w Brzeźnie, Ciszkowie i Gębicach;

-
- zespół pałacowo – parkowy w Goraju;
 - zespół pałacowo – parkowo – folwarczny w Kuźnicy Czarnkowskiej;
 - cmentarz ewangelicko – augsburski w Gajewie;
 - zagrodę olęderską w Gębiczynie;
 - park dworski w Sarbi;
 - zespoły stopni wodnych na rzece Noteci: „Walkowice nr 13”, „Romanowo nr 14”, „Lipica nr 15”, „Pianówka nr 16”, „Mikołajewo nr 17”.

2.2.3. SPOŁECZEŃSTWO

Na terenie gminy mieszka 11 157 mieszkańców wg danych Banku Danych Lokalnych na dzień 31.12.2009 roku, w tym kobiety stanowią 49,7 % ogółu mieszkańców. Gęstość zaludnienia na terenie gminy wynosi 32 osoby na km². Na terenie gminy osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 2 712, produkcyjnym 7 064 i wieku poprodukcyjnym 1381 (dane 31.12.2009 r.). Na przestrzeni kilku lat widoczna jest zmiana struktury demograficznej, a więc przyrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym zmniejszaniu się liczby osób w wieku produkcyjnym. Liczba osób w wieku produkcyjnym w 2009 roku wyniosła 63,3 % ogółu mieszkańców. Wskaźnik feminizacji wynosi 99 kobiet na 100 mężczyzn. Saldo migracji gminnych wewnętrznych ogółem na koniec 2009 roku wynosił 32 osoby. Na terenie gminy w roku 2009 było zarejestrowanych 566 osób bezrobotnych, w tym kobiety stanowiły 57,4%. Liczba bezrobotnych sukcesywnie wzrasta w porównaniu do lat poprzednich.

2.2.4. GOSPODARKA

Korzystna lokalizacja gminy względem szlaków komunikacyjnych sprzyjają rozwojowi różnych form działalności gospodarczej. Spośród podmiotów działalności gospodarczej największą grupę stanowią zajmujące się rzemiosłem oraz handlem i usługami. Najliczniejszą grupę wśród zakładów produkcyjnych stanowią zajmujące się przetwórstwem mięsa i drewna. Wśród podmiotów świadczących usługi dla mieszkańców dużo jest firm budowlanych i transportowych.

Na terenie gminy Czarnków nie występuje przemysł, a struktura branżowa gospodarki skupia się wokół handlu hurtowego i detalicznego- 34%, rolnictwa, leśnictwa i łowiectwa- 11,8%, transportu- 9,7%, budownictwa- 11,4%. Największy rozwój przedsiębiorczości występuje w strefie oddziaływania miasta Czarnkowa, w sołectwach: Kuźnica Czarnkowska, Brzeźno, Śmieszkowo, Sarbia-Sarbka, Romanowo Dolne i Gębice. Główne zakłady produkcyjne na terenie gminy Czarnków to: Drukarnia „Interak” w Grzeczach, „Komat” w Romanowie Dolnym, Firma Viabud Jacek Gruszkiewicz w Walkowicach, GS „Sch”- Masarnia Osuch, P.P.H.U. Mirtech Miron Skrzeczkowski w Sarbce, Kopalnia Surowców Mineralnych

w Walkowicach, Zakład Przetwórstwa Mięsnego w Hucie, Nadleśnictwo Sarbia w Sarbce, P-H-U "ROL-BIG" sp. z o. o. w Brzeźnie. Powierzchnia użytków rolnych i lasów stanowiąca około 75% powierzchni kształtuje wiodącą funkcję gminy jaką jest rolnictwo i gospodarka leśna. Nieskażone środowisko naturalne sprzyja uprawianiu w gospodarstwach indywidualnych czystych ekologicznie płodów rolnych.

2.2.5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

UKŁAD KOMUNIKACYJNY

Pomimo ograniczeń w funkcjonowaniu obsługi komunikacyjnej na obszarze gminy, ze względu na położenie oraz układ hydrograficzny doliny Noteci - istniejący układ dróg ponadlokalnych zapewnia obsługę sieci osadniczej gminy oraz powiązania ponadlokalne, regionalne i ponadregionalne. Miejscowości łączy sieć komunikacyjna, w skład której wchodzi drogi wojewódzkie oraz liczne drogi powiatowe, gminne i lokalne oraz drogi rowerowe. Długość dróg wojewódzkich wynosi 86,5 km, powiatowych 76,5 km, gminnych 107,4 km oraz dróg lokalnych 510 km. Wszystkie drogi wojewódzkie i powiatowe posiadają nawierzchnię twardą. Drogi gminne w 77% są drogami gruntowymi, pozostałe 33% to drogi o nawierzchni twardej. Przez teren gminy przebiegają drogi wojewódzkie, które stanowią dla gminy ważny kierunek powiązań komunikacyjnych na linii wschód - zachód i północ - południe. Należą do nich następujące drogi:

- 174 relacji: Nowe Drezdenko - Stare Bielice - Krzyż - Lubcz Mały - Wieleń Północny - Nowe Dwory - Gajewo - Kuźnica Czarnkowska,
- 178 relacji: Wałcz - Trzcianka - Czarnków - Oborniki,
- 181 relacji: Drezdenko - Wieleń - Czarnków,
- 182 relacji: Międzychód - Wronki - Czarnków - Oborniki,
- 183 relacji: Sarbia - Chodzież,
- 140 relacji: Wronki - Jesionna - Krucz - Ciszkowo,
- 153 relacji: Siedlisko - Runowo - Gajewo - Ciszkowo - Goraj - Lubasz,
- 309 relacji: od drogi 180 - Średnica - Jędrzejewo.

Istniejący układ komunikacyjny umożliwia utrzymanie ważnych powiązań zewnętrznych i obsługę terenów gminy rozdzielonych przepływem Noteci. Jedyny most na rzece znajduje się w Czarnkowie, stanowiąc ogniwo drogi nr 178. Dwie przeprawy promowe w Ciszkowie i Walkowicach (łącznik drogi nr 153 i nr 1333P) są ważne dla obsługi ruchu gospodarczego oraz atrakcyjne na szlaku turystycznym.

Na obszarze gminy funkcjonują trasy rowerowe o znaczeniu ponadlokalnym, zapewniające obsługę turystyczną lokalną jednostek osadniczych gminy oraz obszarów gmin sąsiednich, jak również powiązania regionalne, ponadregionalne i międzynarodowe. Są to:

Międzynarodowa trasa rowerowa Euro - Route R-1.

Przez teren gminy przebiega międzynarodowa, oznakowana trasa rowerowa Euro-Route R-1 (Wieleń-Gajewo-Siedlisko-Trzcianka), śladem dwóch dróg wojewódzkich - 174 i 153. Trasa R-1 stanowi przedłużenie istniejącego w Europie Zachodniej szlaku rowerowego o kierunku: Francja - Holandia - Belgia - Niemcy. Po opuszczeniu granic Polski, trasa prowadzi ma przez Kaliningrad i Sankt Petersburg do Moskwy.

W powiązaniu międzyregionalnym trasa R-1 łączy Ziemię Nadnotecką z Ziemią Lubuską oraz Pojezierzem Krajeńskim i Ziemią Chełmińską (relacja: Kostrzyn - Międzychód - Wieleń - Gajewo - Trzcianka - Piła - Koronowo - Chełmno).

Transwielkopolska Trasa Rowerowa-Nord (TTR-N).

Trasa ta, która w swym założeniu ma ułatwić bezpieczny dojazd rowerem do najdalszych krańców województwa wielkopolskiego, przebiega w obszarze północnym zgodnie z wyznaczonym kierunkiem powiązań: Poznań - Szamotuły - Czarnków - Trzcianka - Piła - Okonek. W obszarze gminy trasa TTR-N wyprowadza ruch z Czarnkowa do Trzcianki przez Kuźnicę Czarnkowską oraz Radolinek i Radolin (odcinek drogi wojewódzkiej nr 178 oraz drogi powiatowej nr 1332P).

Regionalne trasy rowerowe.

Trasy regionalne umożliwiają przejazd rowerem po atrakcyjnych turystycznie i wartościowych przyrodniczo terenach sąsiadujących ze sobą gmin. Wyznaczone i oznakowane zostały następująco:

- pętla północna o przebiegu: Trzcianka - Biała - Radolinek - Kuźnica Czarnkowska - Gajewo - Jędrzejewo - Średnica - Górnica - Straduń;
- pętla zachodnia o przebiegu: Wieleń - Jędrzejewo - Gajewo - Ciszkowo - Krucz - Miały;
- pętla południowa o przebiegu: Lubasz - Goraj - Ciszkowo - Kruteczek.

Przez południowe obrzeża gminy przebiegają dwa odcinki toru linii kolejowej (Rogoźno - Czarnków), po którym odbywa się sporadyczny transport materiałów masowych w relacji Czarnków - Bzowo Goraj - Rogoźno.

Obsługę w zakresie przewozów pasażerskich zapewnia w obszarze gminy układ regionalnych i lokalnych linii autobusowych. Dalekobieżne połączenia autobusowe umożliwiają dojazd do Poznania, Bydgoszczy i Kołobrzegu, a w sezonie wakacyjnym także do Sarbinowa.

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Gmina Czarnków charakteryzuje się wysokim poziomem zwodociągowania. Miejscowości na terenie gminy zaopatrywane są w wodę w ok. 96% z wodociągów sieciowych. Pozostałe gospodarstwa korzystają z lokalnych studni. Długość czynnej sieci rozdzielczej w 2008 r. wyniosła 153,4 km, natomiast długość czynnej sieci kanalizacyjnej 40,7 km (dane za GUS). Ilość połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wyniosła 435 szt. Na terenie Gminy Czarnków znajduje się oczyszczalnia ścieków obsługiwana przez Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. z siedzibą w Brzeźnie, której właścicielem jest gmina Czarnków. W gminie funkcjonuje 8 stacji uzdatniania wody w następujących wsiach: Huta, Gębice, Śmieszkowo, Ciszkowo, Sarbia, Brzeźno, Romanowo Dolne, Kuźnica Czarnkowska.

Na terenie gminy funkcjonują grawitacyjno-pompowe systemy kanalizacji sanitarnej zlokalizowane we wsiach: Brzeźno, Śmieszkowo, Gębice i Sobolewo. Na terenie gminy nie ma systemów kanalizacji deszczowej. Jedynie wieś Brzeźno posiada odcinek kanalizacji z odprowadzeniem ścieków opadowych do stawu stabilizacyjnego za oczyszczalnią ścieków komunalnych. Na terenie gminy Czarnków nie planuje się budowy kosztownych układów kanalizacji deszczowej ze względu na rozproszoną zabudowę wiejską.

W związku z bardzo dobrym stanem zwodociągowania miejscowości na terenie gminy, przewiduje się doprowadzenie sieci jedynie do wsi niepodłączonych obecnie do wodociągów zbiorczych.

GOSPODARKA ODPADAMI STAŁYMI

Gmina Czarnków korzysta z lokalnego wysypiska odpadów stałych z kompostownią zlokalizowanego w Zofiowie. Zbieraniem śmieci oraz eksploatacją wysypiska zajmuje się Miejski Zakład Komunalny w Czarnkowie Sp. z o.o.. Właścicielem wysypiska jest Miasto Czarnków. Przewidywany okres całego składowiska określono do 2025 roku.

INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA

Gmina zasilana jest z krajowego systemu elektroenergetycznego poprzez:

- Główny Punkt Zasilania (GPZ) 110/15 kV Czarnków Wschód;
- napowietrzno-kablowe linie średniego napięcia SN15 kV wyprowadzone z GPZ Czarnków w kierunkach: Wieleń, Połajewo, Prusinowo, Ujście, Rogoźno, Drawski Młyn, Trzcianka I i Trzcianka II oraz Czarnków I i Czarnków II;
- stacje transformatorowe 15/0,4 kV, z których energia doprowadzona jest do poszczególnych odbiorców napowietrzno-kablowymi liniami nn 0,4 kV.

Przez tereny gminy przebiegają napowietrzne linie wysokiego napięcia: NN 220 kV Plewiska - Krzewina k. Piły oraz WN 110 kV Czarnków - Trzcianka. Na terenie gminy energia elektryczna dostarczana jest do odbiorców przez dystrybutora energii, którym jest ENEA S.A. Linie energetyczne średniego (SN) i niskiego napięcia zlokalizowane na obszarze gminy znajdują się w operatywnym kierownictwie Rejonu Dystrybucji Piła. Odbiorcy komunalni oraz małe podmioty gospodarcze zasilani są liniami niskiego napięcia wyprowadzonymi ze stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Większe podmioty gospodarcze, przyłączone do sieci energetycznej na napięciu SN-15 kV, posiadają własne stacje transformatorowe 15/0,4 kV.

Na terenie gminy należy rozwijać pozyskiwanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych poprzez wykorzystanie energii słonecznej, energii wiatru, energii geotermalnej, pomp ciepła, energii wody (stopnie wodne na Noteci), biomasy i biogazu (oczyszczalnia ścieków w Brzeźnie, składowisko odpadów komunalnych w Zofiowie).

Obecnie prawie całość potrzeb cieplnych na terenie gminy Czarnków zaspakajana jest przez kotłownie indywidualne, w większości opalane paliwami stałymi. Mieszkańcy gminy korzystają głównie z kotłowni lokalnych i pieców kaflowych opalanych węglem kamiennym. Z większych kotłowni, stosujących olej opałowy

lekki, można wymienić źródła ciepła dla potrzeb c.o. i c.w. ogrzewające: „Nasz Dom” w Gębicach, Dom Pomocy Społecznej w Gębicach, budynki S.M. w Brzeźnie.

Na terenie gminy występuje sieć gazowa obejmująca:

- gazociągi wysokiego ciśnienia eksploatowane przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.,
- sieć dystrybucyjna średniego i niskiego ciśnienia eksploatowana przez Wielkopolską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział - Zakład Gazowniczy Poznań.

Przez tereny gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia o średnicy Dn 80 mm (L=8.655,0 m) ze strefą ochronną 35,0 m na każdą stronę, doprowadzający gaz ziemny wysokometanowy GZ-50 (E) do miasta Czarnkowa z kierunku Nowej Wsi Ujskiej. Mieszkańcy gminy korzystają głównie z gazu butlowego propan-butan. Ze stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia przy ul. Gdańskiej gaz doprowadzony jest gazociągiem średniego ciśnienia jedynie do miejscowości Osuch. Zużycie gazu na obszarze gminy Czarnków jest niewielkie, a jest to związane z bardzo małą ilością sieci dystrybucyjnych na jej terenie oraz niewielką ilością klientów pobierających paliwo gazowe. Jest to spowodowane dużym rozproszeniem odbiorców indywidualnych i sporą odległością od istniejącej sieci gazowej w mieście Czarnkowie oraz brakiem większych odbiorców gazu ziemnego zainteresowanych przyłączeniem do sieci gazowej.

2.2.6. ROLNICTWO

Gospodarka gminy zdominowana jest przez rolnictwo i gospodarkę leśną. Tereny rolnicze stanowią 61% powierzchni gminy. Nieskażone środowisko naturalne sprzyja uprawianiu i hodowli w gospodarstwach indywidualnych czystych ekologicznie płodów rolnych. Większość gospodarstw na terenie gminy nastawiona jest na produkcję zwierzęcą. Obok wysoko rozwiniętej hodowli żywca wieprzowego, następuje rozwój hodowli żywca wołowego oraz produkcji mleka. Sprzyjają temu duże obszary łąk nadnoteckich i przyległe tereny gruntów ornych stanowiących dobrą bazę paszową.

Użytki rolne w hektarach (dane gminy)

Rodzaj użytku	Powierzchnia w ha
Grunty orne	11 091
Sady, ogrody	153
Łąki, pastwiska	6842
Użytki rolne ogółem	18 086

W strukturze upraw dominują zboża, zajmują 89% powierzchni zasiewów. Dominuje uprawa pszenicy, pszenżyta, mieszanek zbożowych i jęczmienia. Z roślin okopowych najczęściej uprawia się ziemniaków, które stanowią około 5% areálu upraw.

Sektor indywidualnych gospodarstw zajmuje 15 841,12 ha użytków rolnych. Średnia wielkość gospodarstwa wynosi 11,58 ha, przy czym następuje systematyczne powiększanie areálu tych gospodarstw. Jest to możliwe poprzez nabywanie gruntów z zasobów AWRSP. Najwięcej przejęć gruntów następuje w północnej części gminy.

Lasy i tereny leśne wynoszą 14 007 ha i stanowią 40,3% powierzchni gminy. Występują głównie w północno-zachodniej części i ciągną się szerokim pasem od granicy zachodniej do Kuźnicy Czarnkowskiej do Radolinka. Są to pozostałości dawnej Puszczy Drawskiej. Lasy w północno-wschodniej części gminy stanowią zwarty kompleks, obejmujący tereny na wschód od Walkowic, Romanowa i Osucha. Lasy południowo-wschodniej części gminy występują w okolicach miejscowości Huta, Marunowo i Gębice. Pod względem siedliskowym dominuje bór świeży, bór mieszany świeży i las świeży.

2.2.7. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Infrastruktura społeczna jest to zespół instytucji i obiektów publicznych zaspokajających potrzeby socjalne, oświatowe i kulturalne ludności. Do infrastruktury społecznej zaliczamy infrastrukturę z zakresu oświaty i wychowania, kultury, ochrony zdrowia i opieki społecznej, wypoczynku i kultury fizycznej oraz bezpieczeństwa. Od stanu infrastruktury społecznej zależy jakość życia mieszkańców i ich szanse rozwoju.

INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

Na terenie gminy funkcjonują jedna szkoła średnia: Zespół Szkół Leśnych w Goraju im.inż. Jana Kloski oraz jedna szkoła specjalna w Gębicach, a także Ośrodek Rehabilitacyjno- Pedagogiczny „Nasz Dom” w Gębicach.

Dzieci z gminy Czarnków uczęszczają do 7 szkół podstawowych zlokalizowanych w miejscowościach Gębice, Huta, Jędrzejewo, Kuźnica Czarnkowska, Romanowo Dolne, Sarbia i Śmieszkowo. Łącznie w szkołach podstawowych uczy się 648 osób.

Na terenie gminy działają także 4 gimnazja – w Gębicach, Jędrzejewie, Romanowie Dolnym i Kuźnicy Czarnkowskiej. Liczba uczniów w gimnazjach – 375 osób.

Gmina ma dobrze rozbudowaną sieć przedszkoli z 13 placówkami do których uczęszcza 341 dzieci. Wychowaniem przedszkolnym objęte jest 70 % dzieci.

W sferze organizacji pozarządowych edukację pozaszkolną (uzupełniającą) zajmuje się „Fundacja Gębiczyn”.

INFRASTRUKTURA SPORTOWA

Baza sportowa gminy to: basen kryty na terenie Ośrodka Pedagogiczno-Rehabilitacyjnego „Nasz Dom” w Gębicach, basen w Państwowym Domu Pomocy Społecznej w Gębicach, boisko do siatkówki w Walkowicach, Jędrzejewie, Gajewie, Górze nad Notecią, Goraj Zamek, Hucie, Kuźnicy Czarnkowskiej, Romanowie Dolnym i Gębicach, boisko do tenisa ziemnego w Nadleśnictwie w Sarbi, Goraj Zamek, Jędrzejewie i Śmieszkowie. Ponadto gmina dysponuje urządzeniami lekkoatletycznymi (bieżnie, skocznie) oraz boiskami do gier małych – piłka ręczna, koszykówka, piłka siatkowa, mini piłka nożna i boiska do gier wielkich w Jędrzejewie wraz z szatnią, Gajewie, Zofiowie, Kuźnicy Czarnkowskiej, Ciszkowie, Śmieszkowie, Hucie, Gębicach, Marunowie, Romanowie Dolnym i Walkowicach.

W gminie Czarnków prężnie działają ludowe zespoły sportowe, których zadaniem jest krzewienie zajęć sportowo-rekreacyjnych wśród mieszkańców wsi poprzez organizowanie różnego rodzaju imprez o charakterze powiatowym i lokalnym, do których zaliczamy:

- spartakiadę zimową i letnią
- rozgrywki w warcaby 100 polowe
- biegi przełajowe
- rozgrywki piłki nożnej szkół podstawowych i oldbojów
- rozgrywki piłki nożnej gimnazjalistów „Piłkarska Kadra Czeka”
- turnieje tenisa stołowego.
- uczestnictwo i współorganizacja corocznego współzawodnictwa sportowo turystycznego gmin powiatu o „Puchar Starosty Czarnkowsko-Trzcianeckiego”
- festyny sportowo rekreacyjne („Powiatowe Święto Kapusty”, „Dożynkowy Turniej Wsi”, „Pożegnanie Bociana”, oraz festyny z okazji Dnia Dziecka, Dnia Matki, itp.)

INFRASTRUKTURA KULTURY

Działalność kulturalno-oświatowa w gminie prowadzona jest przez wszystkie placówki biblioteczne oraz szkoły w różnych formach pracy z dziećmi i młodzieżą, do których między innymi można zaliczyć: wieczory baśni, konkursy czytelnicze, zajęcia plastyczne, zajęcia z czytelnikiem dziecięcym, turnieje wiedzy, festiwale piosenki.

Każdego roku przeprowadzane są różnego rodzaju formy pracy z dziećmi między innymi (spotkania autorskie, zgaduj zgadule, konkursy, wieczory baśni i poezji, zajęcia plastyczne, dyskusje nad wybraną książką).

Biblioteka Publiczna Gminy Czarnków ma swoją siedzibę w Hucie, działają także 4 filie zlokalizowane w Gębicach, Romanowie Dolnym, Jędrzejewie i Kuźnicy Czarnkowskiej.

W działalność o charakterze kulturalno-oświatowo-rekreacyjnym zaangażowane są także samorządy wiejskie, stowarzyszenia obywatelskie, Ochotnicza Straż Pożarna oraz „Fundacja Gębiczyn”.

INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA I POMOCY SPOŁECZNEJ

Na terenie gminy działają 4 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej.

Na obszarze gminy działają, Gminny Punkt Konsultacyjny dla Uzależnionych i Współuzależnionych oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie i Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnkowie, które prowadzi terapie indywidualne i rodzinne w zakresie wszelkich uzależnień oraz profilaktykę. Działają także świetlice środowiskowe, których celem jest organizowanie opieki i pomocy dzieciom z różnych środowisk szczególnie z rodzin dysfunkcyjnych oraz zapewnienie im poczucia bezpieczeństwa i akceptacji. Świetlice środowiskowe działają w miejscowościach Brzeźno, Walkowicach, Zofiowie. Poniższa tabela przedstawia formy pomocy społecznej realizowane w gminie.

Formy pomocy społecznej realizowane w gminie w latach 2007- 2010

(dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej)

Lp.	Formy pomocy	Liczba osób korzystających			
		2007	2008	2009	2010
1.	Zasiłki stałe	35	37	43	40
2.	Zasiłki okresowe	80	75	60	70
3.	Zasiłki rodzinne	915	880	768	697
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	198	208	219	226
5.	Posiłki/dożywianie uczniów	60	40	50	244
6.	Zasiłki celowe i w naturze	180	165	160	180
7.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	30	27	33	32

INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNA

Gmina Czarnków to dobre miejsce dla amatorów rekreacji i turystyki. Położenie w dolinie Noteci oraz istnienie dużych kompleksów leśnych pozwalają na rozwój turystyki.

W chwili obecnej wytyczone są szlaki turystyczne- piesze, rowerowe i kajakowe.

Zaliczamy do nich:

ścieżki edukacyjne:

1. Ścieżkę przyrodniczo-edukacyjną na terenie Walkowic, Romanowa Górnego i Romanowa Dolnego (Nadleśnictwo Sarbia) o długości 23 km;
2. Ścieżkę dydaktyczną „Sarbinka” (Nadleśnictwo Sarbia) o długości 5,3 km;

szlaki rowerowe:

3. Międzynarodowy szlak rowerowy Euro-Route R-1, przebieg trasy: WIELEŃ - Kaźmierówka - Jędrzejewo - Gajewo - TRZCIANKA;
4. Transwielkopolska Trasa Rowerowa (Poznań - Okonek TRR-N) na terenie gminy trasa przebiega przez następujące miejscowości: Czarnków - Kuźnica Czarnkowska - Radolinek - TRZCIANKA
5. Średnica - Jędrzejewo - Gajewo - Bukowiec - Kuźnica Czarnkowska - Radolinek - TRZCIANKA;
6. Kaźmierówka - Jędrzejewo - Gajewo - Pomorska Wola - Ciszkowo (przeprawa promowa) - WRONKI;
7. Mikołajewo- Góra nad Notecią - Pianówka - Czarnków - Osuch - Romanowo Dolne - Romanowo Górne - Walkowice - UJŚCIE;
8. Kaźmierówka - Jędrzejewo - Gajewo - Bukowiec - Kuźnica Czarnkowska - Radolinek - TRZCIANKA;
9. Ciszkowo - Góra n. Notecią - Goraj Zamek - Pianówka.

szlaki piesze:

10. Goraj Zamek - Pianówka - Czarnków - Kuźnica Czarnkowska - Radolinek;
11. Ciszkowo - Góra n. Notecią - Goraj Zamek - Czarnków;
12. Ciszkowo - Goraj Zamek - Pianówka;

szlak kajakowy:

13. WIELEŃ - Ciszkowo - Góra n. Notecią - Pianówka - Czarnków - Osuch - Romanowo Dolne - Romanowo Górne - Walkowice - UJŚCIE

W miejscowości Góra n/Notecią istnieje wypożyczalnia kajaków i łodzi. Wypożyczalnia organizuje spływy kajakowe na Noteci oraz rzece Miałka i na jeziorach powiatu - rejon Puszczy Noteckiej.

Atrakcją turystyczną są także przeprawy promowe przez Noteć w miejscowościach Ciszkowo i Walkowice.

W gminie Czarnków miejsca noclegowe są w Gościńcu „Śmieszek” oraz kilku gospodarstwach agroturystycznych. Zaplecze gastronomiczne gminy to restauracja w Gościńcu Śmieszek, bar „Magdalenka” w Hucie oraz lokal gastronomiczny „Młyn” w Hucie.

Pomimo dużego potencjału turystycznego gminy rozwój bazy turystyczno-rekreacyjnej nie jest wystarczający.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Na terenie gminy Czarnków działają aktywnie organizacje pozarządowe. Zaliczamy do nich Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Warta-Noteć, Czarnkowsko Trzcianecka Lokalna Grupa Działania. Celem ich działania jest wspieranie i promowanie rozwoju obszaru gminy i terenów leżących w dolinie Noteci.

W gminie Czarnków działają dwie organizacje pozarządowe z zakresu marketingu społecznego, są to Centrum Integracji Społecznej i Centrum Ekonomii Społecznej oraz liczne stowarzyszenia, m.in. Stowarzyszenie Nasze Jędrzejewo, Stowarzyszenie Nasza Leśna Wieś Gębiczyn, Gajewo-Bukowiec- Wspólna Sprawa, Stowarzyszenie „Przyszłość dla Śmieszkowa” w Śmieszkowie, Stowarzyszenia "Wspólna Droga" Romanowo Dolne-Romanowo Górne-Walkowice, Stowarzyszenie „Dla Dobra Wspólnego” Jędrzejewo, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Kuźnica Czarnkowska Radosiew i Radlinek, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Brzeźno a także dziesięć OSP.

2.3. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest podsumowaniem mocnych i słabych stron gminy wynikających z uwarunkowań wewnętrznych oraz szans i zagrożeń zdeterminowanych w dużej mierze przez czynniki zewnętrzne. Uwarunkowania wewnętrzne rozwoju gminy Czarnków wynikają z obecnej sytuacji w sferze zaspokojenia potrzeb społecznych, gospodarki lokalnej, ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, wyposażenia w infrastrukturę techniczną, finansową, współpracy gminy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w kraju i za granicą. Uwarunkowania te analizowano w kategoriach silnych i słabych stron. Analiza potencjału i barier rozwojowych gminy obejmuje również uwarunkowania zewnętrzne określające potencjalne szanse i zagrożenia w rozwoju.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ atrakcyjne położenie geograficzne gminy Czarnków ▪ wyjątkowe walory przyrodniczo krajobrazowe ▪ posiadanie złóż kruszywa oraz występujące zasoby wód geotermalnych ▪ funkcjonowanie szlaku wodnego na rzece Noteć ▪ zasoby środowiskowe Natura 2000 ▪ wysoki poziom zwodociągowania gminy (95%) ▪ wdrożony system segregacji śmieci wśród mieszkańców ▪ aktywny sektor organizacji pozarządowych ▪ funkcjonujące Centrum Ekonomii Społecznej i Centrum Integracji Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podział gminy Czarnków na dwie części przez rzekę Noteć ▪ słaby stan techniczny dróg gminnych ▪ niewystarczająca ilość ścieżek i chodników ▪ brak uzbrojonych terenów przemysłowych umożliwiających rozwój gminy ▪ słaby poziom rozwoju infrastruktury turystycznej ▪ słaby dostęp do łączy internetowych ▪ słabo rozwinięta baza sportowa (sale gimnastyczne) ▪ niezadawalający poziom wyposażenia placówek oświatowych (brak klasopracowni)

<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba przedszkoli zaspakajająca potrzeby mieszkańców ▪ wyznaczone tereny pod rozwój przemysłu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niski procent skanalizowania gminy ▪ brak oświetlenia na nowopowstających osiedlach wiejskich ▪ nierówny dostęp mieszkańców do placówek kulturalnych ▪ problemy społeczne terenów popegeerowskich ▪ brak drugiego miejsca dla przeprawy drogowej przez rzekę Noteć ▪ mała liczba przedsiębiorstw na terenie gminy ▪ wysokie bezrobocie i marginalizacja społeczna
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ efektywne wykorzystanie możliwości sfinansowania wybranych zadań inwestycyjnych ze źródeł zewnętrznych, ▪ rozwój turystyki i rekreacji oraz stworzenie niezbędnej bazy ▪ wydzielenie i rozwój terenów inwestycyjnych ▪ pracowanie oferty inwestycyjnej dla potencjalnych inwestorów ▪ tworzenie gospodarstw agroturystycznych ▪ zagospodarowanie nabrzeża Noteci ▪ rozwój społeczeństwa informacyjnego (dostęp mieszkańców do informacji, wiedzy i zatrudnienia) ▪ podnoszenie kwalifikacji mieszkańców gminy ▪ integracja społeczności lokalnej ▪ rozwój ekonomii społecznej i sektora pozarządowego ▪ rozwój infrastruktury technicznej w zakresie poprawy jakości dróg, zwiększenia sieci kanalizacyjnej, budowy oczyszczalni „za Notecią” ▪ rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odpływ wykształconych młodych ludzi za granicę ▪ starzenie się społeczeństwa i jego marginalizacja ▪ nierówny start edukacyjny dzieci i młodzieży ▪ rosnące zagrożenie bezrobociem ▪ wykluczenie informatyczne społeczeństwa ▪ słaba świadomość ekologiczna mieszkańców gminy ▪ niskie dochody własne gminy Czarnków ▪ zmniejszające się fundusze UE.

3. WIZJA STRATEGICZNEGO ROZWOJU GMINY

Wizja rozwoju powinna odpowiedzieć na pytanie, jak będzie wyglądała sytuacja społeczno-gospodarcza gminy po upływie danego okresu czasu i skutek przeprowadzenia działań strategicznych. Rozwój gminy Czarnków jest złożonym procesem i zależy od bardzo wielu czynników. Dlatego projektując wizję rozwoju gminy Czarnków, zwrócono uwagę na następujące czynniki:

- uwarunkowania zewnętrzne, czyli czynniki niezależne od działań podejmowanych na szczeblu gminy; w analizie SWOT zdefiniowane zostały jako potencjalne szanse i zagrożenia,
- uwarunkowania wewnętrzne, czyli potencjały i problemy określone w analizie SWOT jako mocne i słabe strony gminy,
- aktualne dokumenty strategiczne na poziomie gminnym, powiatowym, regionalnym i krajowym,

-
- kompetencje samorządu gminnego oraz jego możliwości finansowe,
 - instrumenty i programy finansowe, dostępne dla gminy w ramach środków unijnych oraz budżetu państwa,
 - wnioski z konsultacji społecznych.

Gmina, ze względu na swoje położenie, ma duże szanse na wykreowanie impulsów rozwojowych, związanych z obsługą turystów, dalszym rozwojem przedsiębiorczości, a także rozwijaniem funkcji edukacyjnych. Wykorzystanie tych wewnętrznych potencjałów, przy pomocy środków własnych oraz zewnętrznych przyczyni się do przyspieszenia procesów modernizacyjnych lokalnej gospodarki i poprawy poziomu życia mieszkańców.

Przyjęta logika działań strategicznych

Istotą planowania strategicznego gminy Czarnków jest podniesienie standardu życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz podniesienie rangi gminy w zakresie usług turystycznych w oparciu o położenie przyrodniczo-geograficzne. Gmina Czarnków posiada wewnętrzne potencjały (mocne strony), które należy wykorzystać w dalszej perspektywie czasowej. Strategiczne kierunki rozwoju gminy Czarnków obejmują przede wszystkim:

- rozwój i modernizację infrastruktury technicznej, społecznej i usługowej, szczególnie w zakresie odprowadzania ścieków, wodociągów i dróg oraz zabezpieczenie usług dla osób korzystających z rekreacji i turystyki,
- rozwój turystyki lokalnej (ścieżki rowerowe i piesze, trasy wycieczkowe, turystyka kwalifikowana, szlaki historyczne, rozwój infrastruktury noclegowej i żywieniowej, rozwój obiektów sportowo-rekreacyjnych, działania związane z promocją gminy),
- wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego, agroturystyki oraz wspieranie rozwoju produkcji rolno-spożywczej, która będzie bazowała na lokalnej produkcji rolnej,
- z aktywizowanie społeczności lokalnej poprzez stworzenie partnerstw lokalnych do różnych inicjatyw gminnych i ponadlokalnych,
- promocję Czarnkowa jako miejsca atrakcyjnego dla mieszkańców i turystów.

Na obszarze gminy należy w najbliższym czasie podjąć wiele działań umożliwiających efektywne wykorzystanie wyżej wymienionych potencjałów rozwojowych. Wiąże się to z przezwyciężaniem słabych stron, których istnienie uniemożliwia przyspieszenie procesów rozwojowych.

Zatem proponowane obszary strategiczne i kierunki działań skupiać się powinny przede wszystkim na ograniczaniu barier hamujących wykorzystanie mocnych stron.

Należy oczekiwać, iż zmiany, jakie zajdą w wyniku realizacji szeregu działań nakierowanych na rozwój gospodarki i zasobów ludzkich przyczynią się w dłuższej perspektywie czasu do poprawy jakości życia mieszkańców, co jest celem nadrzędnym niniejszej strategii.

POŻĄDANY STAN ROZWOJU GMINY

Strategia wskazuje główne obszary, których wsparcie jest konieczne do rozwoju procesów gospodarczych i społecznych wywołujących pozytywne skutki. Obszary te wynikają z uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych gminy, a układ proponowanych do realizacji kierunków działań respektuje zasadę zrównoważonego rozwoju.

Zakłada się, że w wyniku realizacji założeń strategii w przyszłości gmina Czarnków będzie gminą zrównoważonego rozwoju, tj.: gminą atrakcyjną i miejscem przyjaznym dla mieszkańców i turystów.

Wizja rozwoju gminy:

**Gmina Czarnków – gmina przyjazna dla mieszkańców,
otwarta na rozwój i współpracę oraz zapewniająca atrakcyjne
warunki życia**

MISJA ORAZ CELE STRATEGII

W strategii wyróżnia się następującą hierarchię celów:

- **misja strategii** stanowi cel nadrzędny, do którego dąży gmina projektując działania rozwojowe,
- **cele strategiczne**, wskazujące najważniejsze obszary, których wsparcie jest konieczne dla przyspieszenia rozwoju gminy,
- **cele operacyjne**, które uszczegółwiają cele strategiczne i zawierają propozycje kierunków działań, koniecznych dla osiągnięcia poszczególnych celów operacyjnych.

Konsekwentne dążenie do osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych będzie przybliżało gminę Czarnków do wyznaczonej misji.

MISJA STRATEGII

Misja rozwoju gminy wskazuje na cel nadrzędny, do którego należy dążyć realizując poszczególne elementy strategii. Zwykle misja formułowana jest w sposób ogólny i adresowana jest do ogółu osób zamieszkujących daną gminę.

Misją rozwoju gminy Czarnków jest podnoszenie poziomu życia mieszkańców oraz wspieranie zrównoważonego rozwoju w oparciu o posiadane zasoby przyrodniczo-krajobrazowe, społeczne i kulturowe

CELE STRATEGICZNE

Wypełnianie misji będzie możliwe poprzez skupienie się na ograniczonej liczbie priorytetowych obszarów (celów strategicznych). Biorąc pod uwagę położenie i potencjały, a także główne bariery rozwojowe gminy Czarnków, wybrano trzy cele strategiczne.

Cel strategiczny 1.: Poprawa warunków życia poprzez rozwój podstawowej infrastruktury technicznej i społecznej

Warunkiem zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców jest przede wszystkim zwiększanie dochodów gospodarstw domowych. Jednak jakość życia zależy również od dostępności do podstawowej infrastruktury. Szczególną uwagę należy zwrócić na poprawę jakości dróg oraz kwestie dalszego sukcesywnego rozwoju infrastruktury technicznej. Rozwój infrastruktury technicznej warunkuje poziom jakości życia mieszkańców oraz stanowi podstawę do rozwoju usług.

Cel strategiczny 2.: Rozwój oświaty, kultury i turystyki jako elementów zrównoważonego rozwoju gminy

Na postęp ekonomiczny coraz większy wpływ ma jakość zasobów ludzkich. Wykształcone, świadome społeczeństwo jest bardziej otwarte na zmiany. Konieczny jest ciągły wysiłek na rzecz umożliwiania mieszkańcom uczestnictwa w różnych formach kształcenia, w życiu kulturalnym i społecznym. Niezwykle ważne jest budowanie relacji współpracy i współtworzenia rzeczywistości społecznej i ekonomicznej. Istotne jest również zachowanie tożsamości kulturowej, przywiązania do gminy, jego tradycji i osiągnięć. Dodatkowo potencjał rozwojowy gminy może powinien być wzmacniany o posiadane zasoby przy wykorzystaniu aktywności mieszkańców. Podstawowym atutem gminy i jej mieszkańców jest rozwijanie funkcji turystycznych i rekreacyjnych, które będą stanowić w przyszłości dodatkowe źródło dochodów.

Cel strategiczny 3.: Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości

W budowaniu kapitału społecznego bardzo duże znaczenie odgrywa samorząd terytorialny, który poprzez swoją otwartą postawę (przejrzystość procedur, właściwe gospodarowanie budżetem, konsultacje z partnerami społecznymi) buduje zaufanie do władzy i stanowi katalizator zmian gospodarczych i społecznych w gminie. Pozytywna konkurencyjna gminy w dużej mierze zależy od bazy ekonomicznej – stopnia i dynamiki jej rozwoju. Podstawę bazy ekonomicznej stanowią przedsiębiorstwa działające na terenie gminy. To one generują miejsca pracy, to od poziomu płac, jakie oferują, zależy chłonność rynku wewnętrznego. Rozwinięte przedsiębiorstwa, charakteryzujące się wysokimi zyskami, stanowią jednocześnie źródło zwiększonych dochodów dla samorządu (podatek CIT, od nieruchomości, itp.). Samorząd gminny nie może ingerować w sferę komercyjną, jednak dostrzegając wagę i wpływ rozwoju sektora przedsiębiorstw na rozwój całej gminy powinien dążyć do tworzenia jak najlepszych warunków funkcjonowania firm. Oprócz stosowania instrumentów fiskalnych przejawia się to dbałością o przygotowanie infrastruktury sprzyjającej i zachęcającej do lokowania inwestycji (obniżenie kosztów „wejścia na rynek” inwestora). Rozwój przedsiębiorczości zależy od aktywności mieszkańców, dostępu do kapitału a także ilości działających organizacji, instytucji wsparcia przedsiębiorczości i jakości oferowanych przez nie usług.

4. CELE OPERACYJNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

W ramach każdego z obszarów (celów) strategicznych zaproponowano zestaw wynikających z nich celów operacyjnych. Wskazane kierunki działań stanowią podstawę do opracowania i realizacji konkretnych projektów. Odpowiedzialność za realizację części tych zadań będzie spoczywała na samorządzie (zadania własne samorządu gminnego, które zostaną ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej). Część kierunków i zadań stanowi swoisty „kierunkowskaz” dla innych podmiotów funkcjonujących na obszarze gminy. W tym przypadku rolą Urzędu Gminy będzie udzielanie głównie wsparcia informacyjnego i merytorycznego.

Cele operacyjne nie mają układu hierarchicznego i będą realizowane równocześnie, w zależności od dostępnych źródeł finansowania oraz zaangażowania się poszczególnych instytucji i podmiotów we wdrażanie strategii. Realizacja działań w ramach poprawy sfery gospodarczej wymaga bowiem jednoczesnego przygotowania ludzi w sferze edukacyjnej, kulturalnej i społecznej.

Przyjęty układ celów jest w pełni zgodny z priorytetami strategicznymi *Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015*, a także wpisuje się strukturę celów *Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020*. Punktem wyjścia dla opracowania niniejszej

strategii był *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Czarnków na lata 2004-2006* oraz *Strategia Rozwoju Gminy Czarnków*.

CEL STRATEGICZNY 1: POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA POPRZEC ROZWÓJ PODSTAWOWEJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ

1.1. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej

Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna i społeczna wpływa na obniżenie atrakcyjności danego obszaru zarówno pod względem gospodarczym jak i społecznym. Niska dostępność do ułatwień cywilizacyjnych ma również negatywny wpływ na jakość życia mieszkańców. Układ komunikacyjny gminy oraz powiązania z otaczającym obszarem oraz innymi ośrodkami w dużym stopniu determinują rozwój danej gminy. Stan dróg gminnych (ich parametry techniczne), a także jakość nawierzchni, stanowią znaczącą barierę dla przyciągania nowych i funkcjonowania działających inwestorów oraz są dużym utrudnieniem dla mieszkańców.

Główne kierunki działań:

- poprawa stanu technicznego dróg, chodników oraz modernizacja oświetlenia;
- rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej;
- budowa oczyszczalni ścieków w północnej części gminy
- podniesienie stanu technicznego placówek oświatowych i obiektów użyteczności publicznej;
- inwestycje w infrastrukturę bazy rekreacyjno-turystycznej wykorzystującej potencjał przyrodniczy i kulturowy gminy.

Możliwe źródła finansowania działań / projektów

- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ,
- Bank Ochrony Środowiska ,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2015.

1.2. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią

Na obszarze gminy znajdują się znaczne rezerwy terenów, które obecnie są użytkowane rolniczo. Ich zagospodarowanie powinno być prowadzone w sposób planowy, z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych. Gospodarując przestrzenią należy w pierwszej kolejności zagospodarować te tereny, gdzie już istnieje aktywność gospodarcza oraz są możliwości do wyznaczenia terenów inwestycyjnych

Główne kierunki działań:

-
- przystosowanie obiektów i zagospodarowanie przestrzeni gminnej z myślą o poprawie ich dostępności dla turystów (wyznaczanie szlaków turystycznych i restauracja/renowacja materialnych obiektów dziedzictwa kulturowego leżących na tych szlakach, ścieżki rowerowe);
 - ochrona, odnowa i zagospodarowanie obszarów stanowiących miejsca wypoczynku i rekreacji (poprawa czystości wód i jezior, uporządkowanie parków, zieleńców);
 - racjonalne zagospodarowanie terenów wyznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe (z uwzględnieniem niezbędnej infrastruktury technicznej, społecznej, zagospodarowania otoczenia budynków mieszkalnych, itp.).

Możliwe źródła finansowania działań / projektów

- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013

CEL STRATEGICZNY 2: ROZWÓJ OŚWIATY, KULTURY I TURYSTYKI JAKO ELEMENTÓW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY CZARNKÓW

2.1 Rozwijanie sfery oświaty i kultury oraz zwiększanie świadomości społecznej mieszkańców gminy

O rozwoju gminy w coraz w większym stopniu decydują również takie czynniki jak kultura i kapitał społeczny. Kultura pozwala na kształtowanie postaw i zachowań ludzkich. Jest nieodłącznym elementem procesu kształcenia ludzi. Lokalne tradycje kulturowe i instytucje je promujące stanowią ponadto ważny zasób rozwoju sektora usług turystycznych. Z kolei kapitał społeczny to przede wszystkim więzi międzyludzkie, stopień zaufania między nimi, a także umiejętność i chęć współdziałania. Wysoki poziom kultury i kapitału społecznego wpływa na jakość rządzenia w gminie, wyzwala wśród ludzi kreatywność, a także przyczynia się do ograniczenia patologii i wykluczenia społecznego.

Główne kierunki działań / typy projektów

- rozwój placówek oświatowych;
- aktywne wspieranie partnerstw i inicjatyw oddolnych na rzecz rozwoju gminy (formalnych i nieformalnych);
- prowadzenie efektywnej polityki społecznej prowadzącej do integracji i aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem (w tym wsparcie dla osób bezrobotnych i instytucji rynku pracy);
- zwiększanie świadomości mieszkańców wokół najważniejszych problemów rozwoju gminy.

Możliwe źródła finansowania działań / projektów

- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013,
-

-
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki (szkolenia),
 - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013,

2.2 Podnoszenie potencjału turystycznego gminy Czarnków

Gmina Czarnków posiada potencjał przyrodniczo-krajobrazowy do rozwoju turystyki. Głównym problemem jest brak kompleksowej oferty turystycznej i słaba efektywność podejmowanych działań promocyjnych i turystycznych. Przekłada się to na następujące problemy pośrednie: słaby poziom infrastruktury turystycznej, brak jednolitej wizualizacji, brak produktów turystycznych oraz słaby poziom wiedzy mieszkańców na temat możliwości wykorzystania walorów turystycznych jako elementu pozyskiwania dodatkowych źródeł dochodu.

Główne kierunki działań / typy projektów

- stworzenie kompleksowej oferty turystycznej na bazie istniejących walorów przyrodniczo-krajobrazowych
- rozbudowa istniejącej i utworzenie nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej dla turystów (szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, oznakowania, odnowa obiektów zabytkowych, itd.) w oparciu o materialne obiekty dziedzictwa kulturowego i obszary przyrodnicze (w tym współpraca z sąsiednimi gminami w tworzeniu pełnego produktu turystycznego)
- podnoszenie kwalifikacji mieszkańców z zakresu agroturystyki i obsługi turystów
- prowadzenie działań promujących gminę Czarnków jako miejsca przyjaznego dla turystów
- zwiększanie świadomości mieszkańców z możliwości rozwoju turystyki i agroturystyki jako dodatkowego źródła dochodu

Możliwe źródła finansowania działań / projektów

- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki (integracja na rynku pracy, szkolenia),
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013,

CEL STRATEGICZNY 3: PODNOSZENIE JAKOŚCI KAPITAŁU LUDZKIEGO I WSPIERANIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

3.1. Poprawa poziomu wykształcenia mieszkańców

W planowaniu działań na rzecz podniesienia poziomu edukacji należy obok zagadnień infrastrukturalnych zwrócić szczególną uwagę na jakość kształcenia. Obok form szkolnych należy wspierać kształcenie przed- i pozaszkolne, a także dbać o uzupełnianie kwalifikacji i wiedzy w systemie kształcenia ustawicznego. Do

rozwijania różnego typu działalności powinna być wykorzystywana przede wszystkim istniejąca infrastruktura oświaty oraz infrastruktura edukacyjna zasobów biblioteki publicznej. Obok infrastruktury edukacyjnej należy dążyć do uzupełniania infrastruktury sportowej, zwiększając w ten sposób możliwości rozwoju ruchowego dzieci i młodzieży.

Główne kierunki działań / typy projektów

- dostosowanie infrastruktury edukacyjnej i sportowej do zmieniających się standardów i potrzeb (modernizacja budynków, doposażenie i dostosowanie do standardów istniejącej bazy sportowej, powstawanie nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych, itd.);
- podnoszenie jakości kształcenia w szkołach (doskonalenie kadr nauczycielskich, doposażenie szkół w niezbędny sprzęt i pomoce dydaktyczne, wymiana młodzieży i współpraca międzynarodowa szkół, organizowanie zajęć pozalekcyjnych których celem jest podnoszenie kompetencji kluczowych i cywilizacyjnych, podnoszenie dostępu do infrastruktury teleinformatycznej i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu, dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy itd.);
- wspieranie edukacji przedszkolnej (rozwój alternatywnych form edukacji przedszkolnej z wykorzystaniem istniejącej bazy oświatowej i kulturalnej, promocja edukacji przedszkolnej wśród mieszkańców, itd.);
- promocja różnych form edukacji pozaszkolnej (kształcenie ustawiczne osób starszych, organizowanie szkoleń przekwalifikowujących, edukacja na odległość, itd.);
- kontynuacja działań edukacyjnych i promocyjnych mieszkańców w zakresie ochrony środowiska.

Możliwe źródła finansowania działań / projektów

- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki (doskonalenie kadr, edukacja przedszkolna, stypendia, szkolenia),
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013,

3.2 Wspieranie działań sprzyjających inwestycjom przedsiębiorstw

Przyciągnięcie inwestycji zewnętrznych to jeden z ważnych elementów zwiększania potencjału kapitałowego gminy. Nowe inwestycje to nowe miejsca pracy, które pozwolą na podniesienie dochodów ludności. Przyciągnięcie inwestorów zależy od istnienia odpowiednich terenów inwestycyjnych, spełniających oczekiwania inwestorów. Równolegle należy zapewnić odpowiednią informację i promocję możliwości inwestowania na terenie gminy.

Główne kierunki działań:

- wyznaczenie i przygotowanie terenów inwestycyjnych pod działalność gospodarczą;
- uzupełnienie brakujących elementów infrastruktury technicznej w już funkcjonujących strefach aktywności gospodarczej;
- zapewnienie kompleksowej obsługi inwestora (promocja terenów inwestycyjnych, opracowanie oferty inwestycyjnej, udzielanie informacji i pomocy zainteresowanym inwestorom).

Możliwe źródła finansowania działań / projektów

- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013,
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013.

3.3 Rozwijanie lokalnej przedsiębiorczości

Gmina Czarnków charakteryzuje się dość niską aktywnością gospodarczą mieszkańców. Podstawę sektora przedsiębiorstw stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Jednakże ich dochody nie są zbyt wielkie, co znajduje swoje odzwierciedlenie w niskim poziomie zarobków pracowników. Sytuacja powyższa świadczy z jednej strony o przedsiębiorczości mieszkańców, z drugiej o niskiej chłonności rynku spowodowanej niskimi dochodami. Rozwijanie sektora przedsiębiorstw jest konieczne, aby obecna atrakcyjność gminy do zamieszkania (niski odpływ ludności) nie obniżała się.

Główne kierunki działań:

- aktywne wspieranie funkcjonujących i zakładających działalność przedsiębiorców w pozyskiwaniu środków na rozwój;
- wspieranie rozwoju infrastruktury i produktów turystycznych (w tym bazy noclegowo-gastronomicznej, szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, oznakowania, odnowa obiektów zabytkowych, itd.) w oparciu o materialne obiekty dziedzictwa kulturowego i obszary przyrodnicze (w tym współpraca z sąsiednimi gminami w tworzeniu pełnego produktu turystycznego);
- wspieranie działalności instytucji wsparcia biznesu,
- aktywna promocja gminy na forum krajowym i międzynarodowym.

Możliwe źródła finansowania działań / projektów

- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013.

5. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU STRATEGII

Dla skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń Strategii Rozwoju Gminy Czarnków niezbędne jest stworzenie systemu monitoringu założonych celów i zadań.

Umożliwia on modyfikację poszczególnych elementów przyjętych ustaleń strategicznych. Jednocześnie system ten może być wykorzystywany do ciągłego monitorowania zdarzeń, tendencji i procesów zachodzących w otoczeniu gminy, jak i wewnątrz niej, które mogą wywierać pozytywny lub negatywny wpływ na osiągnięcie przyjętych celów rozwoju.

Podstawowym instrumentem realizacji Strategii Rozwoju Gminy Czarnków jest Wieloletnia Prognoza Finansowa, który zawiera konkretne zadania inwestycyjne przewidziane do realizacji w założonym okresie oraz projekty, które gmina będzie realizowało przy współudziale funduszy zewnętrznych.

System wdrażania Strategii Rozwoju będzie odnosił się przede wszystkim do:

- komunikacji społecznej w zakresie przyjmowania nowych zadań inwestycyjnych,
- przygotowywania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji i zadań ujętych w strategii,
- składania wniosków aplikacyjnych o przyznanie dofinansowania,
- realizacji zadań zgodnie z określonymi wymogami,
- monitorowania i raportowania wydatków i efektów realizacji poszczególnych zadań.

Wdrażanie i monitoring realizacji ustaleń strategii mają za zadanie szybko wykrywać tendencje i zdarzenia mogące mieć negatywny wpływ na skalę i tempo realizacji założonych celów strategicznych, a także umożliwiają - poprzez odpowiednio dobrany system mierników - badać rezultaty w zaspokojeniu potrzeb mieszkańców.

Wszystkie zadania przyjęte do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Gminy Czarnków zostaną objęte monitoringiem rzeczowym, który dostarczy danych obrazujących postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwi ocenę jego wykonania.

Odpowiedzialność za wyniki wdrożenia strategii spoczywa na Wójcie i Radzie Gminy. Realizacja poszczególnych zadań prowadzona będzie przez Wójta Gminy Czarnków przy pomocy pracowników odpowiedzialnych za poszczególne zadania w urzędzie.

Zadanie to należy do Urzędu Gminy Czarnków i będzie polegało na:

- zbieraniu i przekazywaniu partnerom społecznym i gospodarczym (potencjalnym beneficjentom) informacji o dostępnych źródłach finansowania zewnętrznego (kierowanie potencjalnych beneficjentów do odpowiednich instytucji);
- synchronizowaniu procesów planowania przestrzennego z zapisami strategii;

-
- ścisłej współpracy z jednostkami odpowiedzialnymi za przeprowadzanie inwestycji;
 - wydawaniu jednostkom ubiegającym się o środki zewnętrzne opinii o zgodności planowanej inwestycji/zadania z zapisami strategii (w przypadku gdy taka opinia jest wymagana);
 - inicjowaniu i koordynacji opracowania średniookresowych dokumentów programowych;
 - informowaniu społeczności lokalnej o istnieniu strategii i obranych kierunkach rozwoju, postępach i efektach wdrażania strategii (media, broszury);
 - dokonywaniu koniecznych modyfikacji i zmian wynikających ze zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych i sytuacji wewnętrznej gminy.

Główne instytucje i podmioty zaangażowane we wdrażanie strategii

Główną instytucją odpowiedzialną za wdrożenie strategii jest Wójt wraz z podległym mu Urzędem Gminy. Wójt odpowiada za ogólną koordynację procesu wdrażania i monitorowania strategii. W szczególności odpowiedzialny jest za przygotowanie i wdrożenie projektów wynikających z Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Instytucjami wspomagającymi Urząd Gminy w procesie wdrażania strategii są:

- Rada Gminy, która powinna zadbać o promocję i właściwe zrozumienie strategii wśród społeczności lokalnej;
- Placówki szkolne (szczególna ważna rola nauczycieli jako liderów lokalnych);
- Inne jednostki podległe Gminie (np. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej);
- Kościoły i związki wyznaniowe;
- Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy;
- Inne.

Instytucje partnerskie, zarządzające określonymi instrumentami i programami, w ramach których będą finansowane niektóre działania wynikające ze strategii, w tym:

- Urząd Marszałkowski (jako instytucja zarządzająca RPO WKP oraz pośrednicząca dla części działań w ramach PO KL);
- Starostwo Powiatowe (jako realizujący projekty będące w kompetencjach powiatu a realizowane na obszarze gminy);
- Powiatowy Urząd Pracy;
- Powiatowy Oddział Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- inne.

Do ważnych podmiotów, które w istotny sposób będą przyczyniać się do realizacji celów strategii, należy również zaliczyć **docelowe grupy beneficjentów pomocy**, w tym przede wszystkim:

- przedsiębiorcy i ich związki;
- bezrobotni;
- osoby podnoszące swoje kwalifikacje.

Ocena postępów we wdrażaniu strategii będzie dokonywana w cyklu rocznym i będzie oparta o zestaw bazowych wskaźników. Poniżej zaprezentowano wybrane rodzaje wskaźników, dostosowując ich charakter do rodzaju monitorowanego celu. Wyniki oceny będą prezentowane w postaci krótkiego raportu.

a) cele strategiczne:

Nazwa celu	Rodzaj wskaźnika
<p>1. Poprawa warunków życia poprzez rozwój podstawowej infrastruktury technicznej i społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej • długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej • ilość wybudowanych/zmodernizowanych oczyszczalni ścieków • długość zmodernizowanych dróg gminnych • długość wybudowanych/zmodernizowanych ciągów pieszych • długość utworzonych/urządzonych ścieżek rowerowych • ilość przedsięwzięć dotyczących rozwoju sieci gazowej, energetycznej, teleinformatycznej, którym gmin udzieliła wsparcia • ilość zmodernizowanych obiektów infrastruktury dydaktycznej • liczba zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej • ilość wybudowanych/zmodernizowanych punktów oświetlenia • liczba ogólnodostępnych punktów dostępu do Internetu (lub liczba gospodarstw domowych i firm mających dostęp do Internetu)
<p>2. Rozwój oświaty, kultury i turystyki jako elementów zrównoważonego rozwoju gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ilość ogólnodostępnych obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej wybudowanych/zmodernizowanych na terenie gminy ▪ ilość zorganizowanych imprez kulturalno-oświatowych ▪ ilość nauczycieli przeszkolonych w ramach podnoszenia kwalifikacji ▪ odsetek osób z wyższym i średnim wykształceniem ▪ odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odsetek uczniów korzystających z zajęć dodatkowych/ pozalekcyjnych
<p>3. Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba organizacji pozarządowych ▪ struktura wykształcenia mieszkańców ▪ liczba wdrożonych projektów społecznych ▪ liczba osób, które podniosły swoje kwalifikacje zawodowe ▪ liczba podmiotów zewnętrznych, które zainwestowały na terenie gminy ▪ poziom dochodów własnych gminy ▪ liczba osób pracujących ▪ liczba działających podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców ▪ wartość kapitału zainwestowanego przez podmioty zewnętrzne ▪ powierzchnia dostępnych terenów inwestycyjnych ▪ liczba firm, które ulokowały się na stworzonych terenach inwestycyjnych

Większość danych dotyczących zaproponowanych powyżej wskaźników dostępnych jest w ramach oficjalnej statystyki i będzie pozyskiwana z Banku Danych Lokalnych oraz danych gminy Czarnków.

Konieczne jest także uzupełnianie diagnozy gminy oraz ewaluacja osiągniętych postępów w realizacji celów strategicznych i operacyjnych, przy wykorzystaniu obszarów strategicznych oraz w celu osiągnięcia założonej wizji i misji strategii.

6. SYSTEM EWALUACJI STRATEGII

W ramach zarządzania strategią całościowa ewaluacja działań prowadzona będzie w układzie standardowym i obejmie trzy zasadnicze fazy:

- ❑ **Ewaluacja ex ante**, na koniec każdego roku kalendarzowego – koncentrująca się na ocenie strategii lub jej znaczącej aktualizacji według kryterium trafności i odpowiedniości oraz kryterium wewnętrznej spójności i zgodności programowej.
- ❑ **Ewaluacja mid-term**, w trakcie realizacji strategii – przeprowadzana w układzie kadencyjnym w ostatnim roku każdej kolejnej kadencji samorządu, koncentrująca się na ocenie czy i na ile przyjęta strategia jest faktycznie realizowana oraz jakie są jej efekty krótko- i średnioterminowe, według kryterium skuteczności działań, a także efektywności, koordynacji i zgodności działań z zasadami i założeniami ustalonymi w dokumencie strategii.
- ❑ **Ewaluacja ex post**, po zakończeniu realizacji strategii – w zakresie podobnym do ewaluacji mid-term, poszerzonym o ocenę (przewidywanych) efektów długoterminowych związanych z osiągnięciem założonej wizji, misji oraz celów strategicznych.

Ewaluacja realizacji strategii na lata 2011 – 2020 obejmować będzie okresową ocenę odpowiedzialności, efektywności, skuteczności, realności ekonomicznej i finansowej oraz trwałości strategii w kontekście ustalonych celów. Celem ewaluacji jest przegląd osiągnięć strategii w stosunku do planowanych oczekiwań oraz wykorzystanie doświadczeń płynących z realizacji strategii w przyszłości.

Ważną kwestią, która wywiera wpływ na każdą ewaluację jest wybór kryteriów. Komisja Europejska stosuje następujące kryteria:

- 1) **Odpowiedniość** – odpowiedniość celów strategii w stosunku do problemów, jakie strategia miała rozwiązać.
- 2) **Przygotowanie strategii** – logika i kompletność procesu planowania strategii oraz wewnętrzna logika i spójność dokumentu.
- 3) **Efektywność** – koszty, szybkość i efektywność zarządzania, przy wykorzystaniu, których wkład i działania zostały przekształcone w wyniki.
- 4) **Skuteczność** – ocena wkładu osiągniętego dzięki wynikom w stosunku do osiągnięcia celów strategii, oraz tego, jaki wpływ miały założenia na osiągnięcia strategii.
- 5) **Wpływ** – skutek, jaki wywiera strategia w szerszym środowisku, oraz jej wkład w rozwój i podniesienie konkurencyjności.
- 6) **Trwałość** – kontynuacja działań w ramach strategii i osiąganie wyników, ze szczególnym uwzględnieniem czynników rozwojowych wsparcia ze strony polityki, czynników ekonomicznych i finansowych, aspektów społeczno-kulturowych oraz zdolności instytucjonalnych.

W ramach realizacji procesu monitoringu i ewaluacji strategii będzie powołany zarządzeniem Wójta Zespół Monitorujący, który będzie dokonywał cyklicznej oceny realizacji wypracowanej Strategii Rozwoju Gminy Czarnków. Cykliczna ocena realizacji strategii jest narzędziem pozwalającym na skuteczne zarządzanie procesem wdrażania strategii. Pozwoli na korygowanie ewentualnych odchyłeń od przyjętej ścieżki strategicznej. Celem dokonania oceny realizacji przyjętej strategii należy stale monitorować nie tylko stopień zaawansowania we wdrażaniu strategii.

Zespół Monitorujący będzie okresowo i cyklicznie sprawdzać realizację przyjętej Strategii Rozwoju. Ocena strategii zawierać będzie opis realizacji poszczególnych celów strategicznych i zadań priorytetowych oraz analizę osiąganych wskaźników. Zespół Monitorujący w wyniku przeprowadzonego postępowania monitorującego, co najmniej raz na pół roku będzie przedstawiał Wójtowi wnioski dla dalszej realizacji strategii. W przypadku stwierdzonych odchyłeń od przyjętych celów i kierunków rozwoju, Zespół Monitorujący wskaże propozycję działań korygujących przyjęte zadania lub wykaże konieczność ponownej ewaluacji Strategii. Ewaluacja strategii będzie obejmowała w szczególności analizę SWOT oraz weryfikację celów rozwojowych i zadań. W przypadku ewaluacji strategii Wójt przedstawi Radzie

Gminy propozycję dokonania odpowiednich zmian w zapisach dokumentu strategicznego.

7. ZAŁĄCZNIK 1

Wieloletnia Prognoza Finansowa (WPF) stanowi integralną część systemu wdrażania strategii gminy. Zawiera wykaz najważniejszych zadań inwestycyjnych gminy, które będą realizowane okresie obowiązywania strategii. Zadania te wynikają z celów operacyjnych strategii i ich wdrożenie przyczyni się do osiągnięcia określonych wskaźników przyjętych w systemie monitorowania strategii.

Przy wyborze zadań inwestycyjnych kierowano się takimi kryteriami, jak:

- wpływ realizacji danego zadania na cele strategii (głównie operacyjne),
- efektywność ekonomiczna zadania (powiązana z wpływem danej inwestycji na rozwój lokalnej gospodarki i rynku pracy),
- zdolność gminy do zapewnienia współfinansowania na wybrane do realizacji zadania,
- możliwość współfinansowania inwestycji ze źródeł zewnętrznych.

Z uwagi na fakt, że na obecnym etapie prac trudno przewidzieć poziom i zakres dofinansowania poszczególnych zadań ze źródeł zewnętrznych, niniejszy wykaz zadań ma charakter wyłącznie indykatywny. Zakłada się, że zadania te będą dodatkowo zatwierdzone przez Radę Gminy w trybie ustawy o finansach publicznych.

Podstawowymi korzyściami z wprowadzenia wieloletniego planowania inwestycyjnego w gminie Czarnków są:

- uspołecznienie procesu planowania,
- skuteczniejsze planowanie oraz kontrola wydatków gminy,
- skuteczna realizacja podstawowych założeń i celów rozwoju gminy,
- jasne i przejrzyste zasady przyznawania środków dysponentom to większa wiarygodność gminy
- poprawa procedur przygotowania i rozliczania zadań inwestycyjnych.

W wyniku analizy i oceny zgłoszonych zadań inwestycyjnych została sporządzona lista priorytetowych inwestycji przewidzianych do realizacji.

Przewodniczący
Rady Gminy Czarnków

Henryk Mielicki

WYKAZ ZADAŃ INWESTYCYJNYCH NA LATA 2011-2013

Wykaz kluczowych zadań inwestycyjnych gminy do realizacji w latach 2011-2014

Nazwa zadania		Nakłady ogółem	Źródła finansowania	2011	2012	2013	2014
1	Modernizacja dróg gminnych i budowa chodników	27 000,00	Środki własne	27 000,00	0,00	0,00	0,00
2	Budowa drogi dojazdowej do osiedla domków jednorodzinnych na działce 125/11 w miejscowości Śmieszkowo	33 500,00	Środki własne	33 500,00	0,00	0,00	0,00
3	Budowa kanalizacji sanitarnej w Hucie, wraz z aktualizacją dokumentacji technicznej	4 225 972,00	Środki własne	2 158 112,00	2 010 000,00	0,00	0,00
4	Modernizacja oświetlenia ulicznego gminy Czarnków	936 315,00	Środki własne	138 294,00	142 404,00	24 445,00	0,00
5	Budowa sieci wodociągowej Huta, Hutka, Gębice, Gębiczyn, wraz z dokumentacją geodezyjną i techniczną	308 800,00	Środki własne	308 800,00	0,00	0,00	0,00
6	Modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków w Brzeźnie	1 088 139,00	Środki własne	1 088 139,00	0,00	0,00	0,00

7	Dodatkowe przyłącza wodociągowe we wsi Jędrzejewo + przeciski sterowane	26 200,00	Środki własne	26 200,00	0,00	0,00	0,00
8	Budowa urządzeń do uzdatniania wody z ujęcia lokalnego przy budynku mieszkalnym Zofiowo 97	50 000,00	Środki własne	50 000,00	0,00	0,00	0,00
9	Budowa kanalizacji sanitarnej- Romanowo Dolne, Romanowo Górne, Walkowice	6 171 000,00	Środki własne	0,00	5 770 962,00	7 136 488,00	0,00
10	Dokumentacja geodezyjna i techniczna dla zadania inwestycyjnego pn. Budowa kanalizacji sanitarnej Romanowo Dolne, Romanowo Górne, Walkowice	106 500,00	Środki własne	106 500,00	0,00	0,00	0,00
11	Sieć wodociągowa Jędrzejewo Plany, Jędrzejewo Kaźmierówka, Średnica, Kuźnica Czarnkowska- os. Łąkowe wraz z dokumentacją techniczną.	865,00	Środki własne	865,00	0,00	0,00	0,00
12	Budowa kajakowej przystani wodnej w miejscowościach Cieszkowo i Walkowice	20 000,00	Środki własne	20 000,00	0,00	0,00	0,00

13	Budowa placu rekreacyjno- sportowego w centrum wsi Radolinek	29 540,00	Środki własne	29 540,00	0,00	0,00	0,00
14	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej z przyłączami przy ul. Szkolnej w miejscowości Śmieszkowo, wraz z dokumentacją geodezyjną i techniczną	200 913,00	Środki własne	200 913,00	0,00	0,00	0,00
15	Dotacja dla Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania pn. Przebudowa drogi powiatowej nr 1326P wraz z chodnikiem w miejscowości Zofiowo	449 884,00	Środki własne	449 884,00	0,00	0,00	0,00
16	Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań i zakupów inwestycyjnych	469 884,00	Środki własne	469 884,00	0,00	0,00	0,00
17	Dotacja dla Gminy Miasta Czarnków z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania pn. Poprawa bezpieczeństwa centrum Czarnkowa poprzez przebudowę dróg gminnych: Rolnej, Jesionowej,	20 000,00	Środki własne	20 000,00	0,00	0,00	0,00

	Lipowej, jako łącznika drogi powiatowej P1356 z drogą wojewódzką nr 178						
18	Budowa chodnika na ulicy Szkolnej w Kuźnicy Czarnkowskiej, wraz z dokumentacją geodezyjną i techniczną	78 900,00	Środki własne	78 900,00	0,00	0,00	0,00
19	Zakup równiarek do dróg gminnych	31 500,00	Środki własne	31 500,00	0,00	0,00	0,00
20	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	31 500,00	Środki własne	31 500,00	0,00	0,00	0,00
21	Wsparcie ekonomii społecznej- przeciwdziałanie wykluczeniu	173 495,00	Środki własne	83 300,00	34 500,00	0,00	0,00
	OGÓŁEM	14 479 907,00	Środki własne	5 352 831,00	7 957 866,00	7 160 933,00	0,00

8. ZAŁĄCZNIK 2 MAPA GMINY CZARNKÓW

